

Lapsityön työvoimatilanne

Kirkkoneuvosto 27.08.2024 § 108

Valmistelija Kappalainen Anu Vaarnamo, talouspäällikkö Kristel Muru-Tanila

Esittelijä Kirkkoherra Pekka Riikonen

Esittely **Varhaiskasvatus tiimin perustelut Janakkalan seurakunnan lastenohjaajan toimen täyttöön**

Lastenohjaaja irtisanouduttua toimestaan on tullut ajankohtaiseksi pohtia lastenohjaajan toimen täyttöä. Varhaiskasvatuksen tiimi esittää, että toimi täytetään, koska tulevien syys- ja kevätkauden työt on suunniteltu siten, että tiimissä on lapsityöohjaajan, kahden perhetyöohjaajan lisäksi kaksi lastenohjaajaa (joista toinen tekee 80 % työaika). Toimen täyttöön on myös muita perusteluita, joita tässä haluamme tuoda esiin.

Kuluneina viime vuosina seurakunnan päiväkerhotoimintaan osallistuvien lasten määrä on ollut laskussa. Tämä suuntaus on monessa muussakin seurakunnassa. Janakkalan seurakunnassa haastetta tuo myös seurakunnan kaksinapaisuus, joka jakaa vähentyneet kerholaiset Tervakoskelle ja Turenkiin. Päiväkerhotyö on kuitenkin seurakunnan perinteinen työmuoto varhaiskasvatuksen piirissä. Tästä työmuodosta haluamme ainakin toistaiseksi yrittää pitää vielä kiinni. Mutta olemme kuitenkin realisteja tulevaisuuden suhteen ja kuluneina vuosina olemmekin kehittäneet perinteisten työmuotojen (päiväkerho, vauvakerho ja perhekerho) rinnalle uusia toimintoja palvelemaan varhaiskasvatuskäisiä lapsia ja heidän perheitään. Uusia toimintoja on kehitetty ajatellen niitä tarpeita ja haasteitakin, joita perheillä tässä ajassa on. Varhaiskasvatuksen tiimi on myös ollut valmis tekemään työtä yli työalarajojen tarvittaessa. Tässä vaiheessa on hyvä mainita, että vauva- ja perhekerhoissa osallistujia on riittänyt.

Lastenohjaajan tehtäväkuvaa haluaisimme muokata laaja-alaiseksi lapsi- ja perhetyöksi. Tässä merkittävässä osassa on mahdollisuus tehdä ajoittain myös ilta- ja viikonlopputyötä. Jos paikka nyt jätetään täyttämättä, toimintaa joudutaan supistamaan selkeästi ja uuden toiminnan kehittämistyölle ei aikaa juurikaan jää perustoimintojen ylläpitämiseltä ja suunnittelulta. Samoin iltatyötä joudutaan rajaamaan, perustoiminnan täyttäessä työpäivät. Perustoiminta sijoittuu eniten aamupäiviin, joka on perheille parasta liikkumisaikaa, mutta samaan aikaan ilta- ja viikonlopputoiminnan kysyntä on nousussa. Tämän lisäksi sijaistaminen tiimin sisällä ei enää onnistu, kun työntekijät ovat kaikki samaan aikaan kiinni eri työtehtävissä.

Varhaiskasvatuksen tiimi haluaa tuoda esiin myös sen, että lastenohjaaja irtisanouduttua viime syksynä, hänen paikalleen ei otettu uutta työntekijää.

Seuraavaksi on listattu mitä käytännössä tarkoittaa, jos toimi täytetään tai sitä ei täytetä.

Jos paikka täytetään, voimme suunnitellusti jatkaa seuraavia toimintoja:

- perhekerhot Turengissa ja Tervakoskelle viikoittain
- vauvakerhot Turengissa ja Tervakoskella viikoittain
- päiväkerhot 2 x vko Turengissa ja Tervakoskella (2-6v.)
- maanantaimuskari (vapaaehtoinen ohjaaja + lastenohjaaja) Tervakoskella 1 krt/vko
- päiväkotiyhteistyö 1-2 kertaa/vko + kehittäminen
- PikkuHelppi 1-2 kertaa/vko
- perheiden nuotioillat 1 krt/kk
- Hyvän mielen päivä yhteistyössä aikuis- ja diakoniatyön kanssa 1 krt/kk
- TA-VA-TAAN Tähtihetkessä 1 krt/kk (perheiden yhteinen ilta, ruokailu + kirkkohetki)
- leiritoiminta (perheleiri 2 krt/vuosi, naistenleiri 1 krt vuosi, Nuku yö ulkona leiri 1 krt/vuosi)
- leiryhteistyö muiden työalojen kanssa (varhaisnuorisotyö 1 krt/vuosi, aikuistyö 1 krt/vuosi)
- ulkoperhekerho Jäljillä 4 krt syyskaudella ja 4 krt kevätkaudella, paikka vaihtuva
- keskiviikon aamupuuro kerran viikossa Tervakoskella, perhetyönohjaaja paikalla
- neuvolayhteistyö
- Hiljaisuuden jooga 2 ryhmää 6 x krt/syysy, 2 ryhmää 4 x kertaa/kevät
- rippikoulutyö
- perhepartio yhteistyö, 4 krt/vuosi + ohjaajatapaamiset
- ympäristötyö (ympäristötyöryhmä -> ympäristödiplomi, seurakunnan ympäristökasvatussuunnitelman tekeminen ja päivittäminen)
- yhteistyö Tarinmaan seudun kyläyhdistyksen luontopolkuhankkeessa ja ohjausryhmässä
- yhteistyö eri työalojen kanssa

sekä kehittää uutta:

- Tallustellen vaunulenkkit Turengissa ja Tervakoskella viikoittain syys-, loka-, maalis-, huhti- ja toukokuussa
- luontotoiminta:
 - luoda "toimintatuokioita", joita voi tilata päiväkoteihin tai kerhoihin, yhteistyö muiden toimijoiden kanssa
 - mobiililuonto- ja pyhiinvaelluspolkujen kehittäminen
- vanhemmuuden tukeminen: luentoiltoja yhteistyössä neuvolan ja kunnan varhaiskasvatuksen kanssa
- Parisuhteen palikat luonnossa toimintamallin kehittäminen ja toteuttaminen
- nettiin tuotettavan materiaalin kehittäminen

Jos paikkaa EI täytetä, toiminnoista jää jäljelle:

- perhekerhot Turengissa ja Tervakoskelle viikoittain
- vauvakerhot Turengissa ja Tervakoskella viikoittain

- päiväkerhot 2 x vko Turengissa ja Tervakoskella (2-6v.)
- maanantaimuskari (vapaaehtoinen ohjaaja) Tervakoskella 1 krt/vko
- päiväkotiyhteistyö; pääsiäis- ja joulukirkot
- Hyvän mielen päivä yhteistyössä aikuis- ja diakoniatyön kanssa 1 krt/kk
- TA-VA-TAAN Tähtihetkessä 1 krt/kk (perheiden yhteinen ilta, ruokailu + kirkkohetki)
- leiritoiminta (perheleiri 2 krt/vuosi, naistenleiri 1 krt vuosi, Nuku yö ulkona leiri 1 krt/vuosi)
- leiriyhteistyö muiden työalojen kanssa (varhaisnuorisotyö 1 krt/vuosi, aikuistyö 1 krt/vuosi)
- neuvolayhteistyö
- Hiljaisuuden jooga 2 ryhmää 6 x krt/syysy, 2 ryhmää 4 x kertaa/kevät
- rippikoulutyö (lapsityönohjaaja ja 2 perhetyönohjaajaa)
- perhepartio yhteistyö, 4 krt/vuosi + ohjaajatapaamiset
- luonto- ja ympäristötyön kehittäminen viivästyy
- yhteistyö Tarinmaan seudun kyläyhdistyksen luontopolkuhankkeessa ja ohjausryhmässä vähenee
- yhteistyö eri työalojen kanssa vähenee

Taluspäällikkö on laskenut kalenterista ja kirkon tilastoista lapsityön työtehtävät ja kävijämäärät (liitteenä)

LAVA

Tässä pykälässä käsitellyllä asialla on seuraavia, kirkkojärjestyksen (657/2023) 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia: Lapsityön työvoimaresurssilla on merkitystä lapsiperheille tarjottujen palvelujen määrään. Täytyy toisaalta ottaa huomioon lasten määrän väheneminen seurakunnan toiminnan piirissä, joka osittain johtuu siitä, että lapset ovat pääasiallisesti kunnallisessa päivähoidossa.

Lapsivaikutuksien arviointi on tehty kirkkoneuvoston kokouksessa 27.8.2024.

Päätösesitys

Kirkkoneuvosto merkitsee asian tiedoksi ja palauttaa valmisteluun

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Toimeenpano

Lähetetään valmisteluun

Muutoksenhaku

Päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Kirkkoneuvosto 24.09.2024 § 122

72/04.04/2024

Tämän pykälän aikana oli läsnä varhaiskasvatuksesta vastaava kappalainen Anu Vaarnamo klo 17.38 – 17.

Valmistelija	Taluspäällikkö Kristel Muru-Tanila
Esittelijä	Kirkkoherra Pekka Riikonen
Esittely	Kirkkoneuvosto palautti kokouksessaan 27.8. asian valmisteluun.

Jos paikka täytetään, voimme suunnitellusti jatkaa seuraavia toimintoja:

- perhekerhot Turengissa ja Tervakoskelle viikoittain
- vauvakerhot Turengissa ja Tervakoskella viikoittain
- päiväkerhot 2 x vko Turengissa ja Tervakoskella (2-6v.)
- maanantaimuskari (vapaaehtoinen ohjaaja + lastenohjaaja) Tervakoskella 1 krt/vko
- päiväkotiyhteistyö 1-2 kertaa/vko + kehittäminen
- PikkuHelppi 1-2 kertaa/vko → onko seurakunnan ydintyötä, kuuluu enemmän sosiaalitoimelle tai kyseistä palvelua pitäisi tarjota diakoniatimin suosituksella erityisestä diakonisesta syystä. Tammi - huhtikuussa PikkuHelppi toteutui kuusi kertaa, osallistujat keskimäärin per kertaa 2,83 henkilöä ja seurakunnasta on osallistunut aina kaksi aikuista lastenohjaajaa tai perhetyöntekijää.
- perheiden nuotioillat 1 krt/kk → peruttu, koska työvoimaresurssi ei riitä.
- Hyvän mielen päivä yhteistyössä aikuis- ja diakoniatyön kanssa 1 krt/kk → onko varhaiskasvatuksen tehtävä. Ongelmana se, että osallistujamäärä maksimissa 15 henkilöä ja työntekijöitä kolme. Kaikki osallistujat aikuisia, ei lastenhoitoa. Tavoitettavuus olisi huomattavasti parempi, kun toimisi kolmena ryhmänä, jotka vaihtavat toiminnosta toiseen ja vain ruokailu olisi kaikille yhteinen.
- TA-VA-TAAN Tähtihetkessä 1 krt/kk (perheiden yhteinen ilta, ruokailu + kirkkohetki)
- leiritoiminta (perheleiri 2 krt/vuosi, naistenleiri 1 krt vuosi, Nuku yö ulkona leiri 1 krt/vuosi)
- leiryhteistyö muiden työalojen kanssa (varhaisnuorisotyö 1 krt/vuosi, aikuistyö 1 krt/vuosi)
- ulkoperhekerho Jäljillä 4 krt syyskaudella ja 4 krt kevätkaudella, paikka vaihtuva
- keskiviikon aamupuuro kerran viikossa Tervakoskella, perhetyönohjaaja paikalla
- neuvolayhteistyö
- Hiljaisuuden jooga 2 ryhmää 6 x krt/syysy, 2 ryhmää 4 x kertaa/kevät → toisen ryhmän on ohjannut vapaaehtoistyönä Taija Kivistö
- rippikoulutyö
- perhepartio yhteistyö, 4 krt/vuosi + ohjaajatapaamiset

- ympäristötyö (ympäristötyöryhmä -> ympäristödiplomi, seurakunnan ympäristökasvatussuunnitelman tekeminen ja päivittäminen) → ympäristödiplomin hakeminen on kertaluontoinen projekti. Siihen on kiinnitetty varsinaisesti työntekijöitä kaksi ja heitä tukevat ylivahtimestari ja seurakuntapuutarhuri. Kuinka suuri voi olla ylläpitoaikainen työkuorma?
- yhteistyö Tarinmaan seudun kyläyhdistyksen luontopolkuhankkeessa ja ohjausryhmässä → luontopolkuhanke on tullut perhetyöntekijän työhön, kun hänen toimiessaan lastenohjaajana hän toimii kesällä rippikoulussa ja välttääksemme lomautuksen kesäajalta, työn lisättiin luontopolkuhanke, koska työntekijällä oli asiaan perehtyneisyyttä ja intoa. Luontopolkua toteuttaa Tarinmaan kyläyhdistys talkootyönä.
- yhteistyö eri työalojen kanssa

sekä kehittää uutta:

- Tallustellen vaunulenkit Turengissa ja Tervakoskella viikoittain syys-, loka-, maaliskuu-, huhti- ja toukokuussa
- luontotoiminta:
 - luoda "toimintatuokioita", joita voi tilata päiväkoteihin tai kerhoihin, yhteistyö muiden toimijoiden kanssa
 - mobiililuonto- ja pyhiinvaelluspolkujen kehittäminen
→ onko varhaiskasvatuksen ydintoimintaa?
- vanhemmuuden tukeminen: luentoiltoja yhteistyössä neuvolan ja kunnan varhaiskasvatuksen kanssa
- Parisuhteen palikat luonnossa toimintamallin kehittäminen ja toteuttaminen
- nettiin tuotettavan materiaalin kehittäminen

Jos paikkaa EI täytetä, toiminnoista jää jäljelle:

- perhekerhot Turengissa ja Tervakoskelle viikoittain
- vauvakerhot Turengissa ja Tervakoskella viikoittain
- päiväkerhot 2 x vko Turengissa ja Tervakoskella (2-6v.)
- maanantaimuskari (vapaaehtoinen ohjaaja) Tervakoskella 1 krt/vko
- päiväkotiyhteistyö; pääsiäis- ja joulukirkot
- Hyvän mielen päivä yhteistyössä aikuis- ja diakoniatyön kanssa 1 krt/kk
- TA-VA-TAAN Tähtihetkessä 1 krt/kk (perheiden yhteinen ilta, ruokailu + kirkkohetki)
- leiritoiminta (perheleiri 2 krt/vuosi, naistenleiri 1 krt vuosi, Nuku yö ulkona leiri 1 krt/vuosi)
- leiriyhteistyö muiden työalojen kanssa (varhaisnuorisotyö 1 krt/vuosi, aikuistyö 1 krt/vuosi)
- neuvolayhteistyö
- Hiljaisuuden jooga 2 ryhmää 6 x krt/syysy, 2 ryhmää 4 x kertaa/kevät
- rippikoulutyö (lapsityönohjaaja ja 2 perhetyönohjaajaa)
- perhepartio yhteistyö, 4 krt/vuosi + ohjaajatapaamiset
- luonto- ja ympäristötyön kehittäminen viivästyy
- yhteistyö Tarinmaan seudun kyläyhdistyksen luontopolkuhankkeessa ja ohjausryhmässä vähenee
- yhteistyö eri työalojen kanssa vähenee

Kirkkoneuvoston on syytä pohtia varhaiskasvatuksen kokonaiskuva. Lapsia syntyy entistä vähemmän ja yhteiskunnan toimesta vanhemmat laittavat lapsensa aina aikaisemmin kunnalliseen päivähoitoon. Päiväkerhotoiminta saattaa muutamassa vuodessa loppua kokonaan.

Tällä hetkellä päiväkerhot kokoontuvat viikossa neljä kertaa yhteensä 10 tuntia. Syyskuun kahden ensimmäisen viikon perusteella lapsimäärä per kerho on keskimäärin 5. Perhe- ja vauvakerhot kokoontuvat yhteensä neljä kertaa yhteensä 8 tuntia (alkuvuonna kävijämäärä oli noin 4 per kerta). Tervakosken perhekerhoissa käy noin 12,5 henkilöä per kerta (alkuvuonna noin 20 osallistujaa) ja vauvakerhoissa noin 8 henkilöä (alkuvuonna vähän reilu 2 osallistujaa per kerta). Turengin perhekerhoissa on syyskuun alussa käynyt noin 18 osallistujaa (alkuvuonna vastaavasti noin 20), Turengin vauvakerhossa on ollut syyskuussa noin 9 osallistujaa (alkuvuonna vastaavasti noin 14,5). Kaikissa kehoissa on tällä hetkellä kaksi työntekijää. Myös niissä kerhoissa, joihin lapset tulevat oman aikuisen kanssa. Tervakoskella kokoontuu kerran viikossa kahden vapaaehtoisen vetämä maanantaimuskari, jossa on paikalla yksi seurakunnan työntekijää. Syksyn ensimmäisellä kerralla muskarissa on ollut 47 osallistujaa (alkuvuonna keskimäärin 37).

Janakkalan seurakunnassa vahtimestarit laittavat perhe- ja vauvakerhojen tarjoilut esille ja siivoavat jäljet. Monissa seurakunnissa varhaiskasvatuksen työntekijä aloittaa elintarvikehankinnoista, laittaa tarjoilut esille ja siivoaa kerhon jäljet pois. Suuressa osassa seurakuntia perhe- ja vauvakerhoja ohjaa yksi työntekijä. Janakkalassa ei syntyisi yksintyöskentelyä, koska paikalla talossa on aina myös vahtimestari.

Kirkkoneuvoston on linjattava varhaiskasvatuksen ensisijaiset tehtävät ja sen mukaan linjattava työvoimaresurssin tarve. Kirkkoneuvoston on myös otettava huomioon työmäärän ja työntekijäresurssin tasapuolisuus eri työmuotojen kesken. Lisäksi on huomioitava se, että mikäli ikäryhmät pienenevät edelleen samaa tahtia ja nyt päädyttäisiin palkkamaan työntekijä, voisi muutaman vuoden kuluttua olla edessä kuitenkin yhteistoimintaneuvottelut ja työvoiman vähentämisen tarve.

Päätösesitys	Kirkkoneuvosto keskustelelee varhaiskasvatuksen työvoimatilanteesta ja kehittämisestä sekä päättää työsuhteisten lastenohjaajien määrästä.
Päätös	Kirkkoneuvosto päättää esittää kirkkovaltuustolle perhe- ja nuorisotyöhön sijoittuvan viran perustamista. Viranhaltijat valmistelevat viran perustamisen ja asia tuodaan joulukuun kirkkovaltuustoon.
Toimeenpano	marraskuun kirkkoneuvostoon ja joulukuun kirkkovaltuustoon.
Muutoksenhaku	Päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.